

یک نکته در باب علل شکست شرکت‌های زراعی

۲۷ مهر ۱۴۰۳ ساعت ۱۵:۵۷

شرکت‌های زراعی هرگز نتوانستند خود را از حصار وابستگی به کمک‌های فزاینده دولتی، رهایی بخشند. کمک‌های دولتی در طول عمر این سازمان‌ها، همواره بخش زیادی از بودجه آنها را به خود اختصاص می‌داد.

بسیاری از شرکت‌های زراعی خاص که با هدف تشویق سرمایه‌گذاران بخش خصوصی در امور کشاورزی تعبیه شده بود، عملاً نتوانستند موفقیت لازم را کسب کنند. این موضوع متأثر از عوامل زیادی بود که شاید بتوان در میان تمام آنها، نقش مداخله‌گرایانه دولت را پررنگ‌ترین عامل دانست.

«به دنبال سیاست توسعه سرمایه‌داری در عرصه کشاورزی، دولت مؤسسات نوینی را ایجاد کرد. این اقدام به دلیل احتمال کاهش میزان تولیدات کشاورزی با افزایش هزینه‌های آن در نتیجه تقسیم اراضی بود. ایجاد این مؤسسات یا مراکز، برای مقابله با این مشکلات بود.

الف- شرکت‌های سهامی زراعی

این نوع مؤسسات از سال ۱۳۴۷ (۱۹۶۸) کار خود را آغاز کردند. هدف این مؤسسات، افزایش درآمد سرانه کشاورزان، پیشگیری از ضرردهی تقسیم اراضی با استفاده از روش‌های نوین در بهره‌وری بهینه از سطوح زیر کشت و استفاده از نیروی کار در کشاورزی و صنعت بود. بر اساس آمار اعلام شده، مؤسسات مورد نظر توانسته بودند به صورتی فراگیر در روستاها حضور یابند. این حضور همگام با افزایش تعداد شرکت‌ها، می‌توانست تغییراتی را در نظام تولید کشاورزی ایجاد کند. با این همه، به رغم افزایش کمی مراکز یاد شده، تنها بخشی از جمعیت روستایی، زیر پوشش آن قرار می‌گرفت. از نکات قابل توجه در مورد شرکت‌های زراعی آن است که آنها هرگز نتوانستند خود را از حصار وابستگی به کمک‌های فزاینده دولتی، رهایی بخشند. کمک‌های دولتی در طول عمر این سازمان‌ها، همواره بخش زیادی از بودجه آنها را به خود اختصاص می‌داد.»

منبع: حمیدرضا ملک‌محمدی، از توسعه لرزان تا سقوط شتابان: توسعه اقتصادی، نظامی و بی‌ثباتی ساسی رژیم پهلوی دوم

(۱۳۵۷- ۱۳۴۷) تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۱، صص ۴۵-۴۴

<https://www.cafetari.kh.com/news/49857/پک-پا-نکتہ-علا-پا-نکتہ-پک/49857>